

Първа среща на организации на гражданското общество, ангажирани с инициативата Партньорство за открито управление (ИПОУ)

По-добро управление чрез откритост

Протокол

Срещата се проведе на 15 октомври 2012 година от 17 ч. в офис на Програма Достъп до Информация (ПДИ) (София, Бул. „Васил Левски“ №76).

Цел на срещата: Да се обсъдят възможните форми на партньорство с правителството по ИПОУ и неформална коалиция за наблюдение на изпълнението на националния оперативен план (НОП)

Участници бяха:

Гергана Жулева – изпълнителен директор, Програма Достъп до Информация (ПДИ)

Иванка Иванова – директор на правната програма на Институт „Отворено общество“, София

Антоанета Цонева – президент на УС на Институт за развитие на публичната среда

Милена Недева – член на УС на НПО „Линкс“

Ирена Бонева – мениджър „Финансиращи програми“, Фондация за реформа в местното самоуправление

Светла Костадинова – изпълнителен директор, Институт за пазарна икономика

Дарина Палова – адвокат в правния екип на ПДИ

Фани Давидова – юрист в правния екип на ПДИ

Стефан Ангелов – юрист в правния екип на ПДИ

Ралица Кацарска – координатор, ПДИ

Невен Дилков – член на УС на ПДИ, управител на Нетера.

За участие в днешната среща бяха поканени още

Иван Михалев, управляващ редактор на онлайн изданието на в. „Капитал”

Лъчезар Богданов – Industry Watch, партньори на International Budget Partnership

Боян Юруков – open data активист.

По различни причини последните трима не можаха да присъстват

Протоколът води: Диана Банчева, координатор „Комуникации”, ПДИ

Срещата протече по следния дневен ред:

1. Кратко представяне на организациите и на техния интерес към участие в партньорство по ПОУ .

Диана Банчева – координатор „Комуникации”, ПДИ

Следи мрежите и отразяванията, свързани с развитията на ПОУ в международен план, но и в България. Отговаря за поддържането на специалната секция на страницата на ПДИ „Инициатива Партньорство за открито управление”

Иванка Иванова – Институт „Отворено общество“

И-т „Отворено общество“ са спечелили управлението на Норвежкия фонд за подпомагане на НПО, единият от приоритетите е „Демокрация и права на човека“, който ще включва прозрачност на институциите.

Интересът е продиктуван от:

Голямата мрежа на Отворено общество и по специално програмата Open Society Justice Initiative държавите участници в ИПОИ да разширят плановете си за действие по ПОУ като включат сектора за сигурност – министерство на вътрешните работи, полицията и подобни служби, които се считат за секретни. Формулирали са препоръки към държавите.

С оглед на бълг. контекст, има нужда да се погледне какви са целите, които OSJI е поставила глобално и какви ангажименти могат да се очакват от бълг. правителство в тази област. Една от големите цели – ако се формира коалиция от НПО – да подкрепят препоръките към сектора правосъдие, полиция и сигурност. Да накараме правителството да вкара ангажименти за тази област в плана за действие, ако е възможно. Този сектор е важна част от откритото управление, особено в страни като България, в които този сектор е голям.

На местно ниво Правната програма има няколко проекта, които са свързани с прозрачност и отчетност в този сектор.

През 2012 МВР за пръв път публикува годишен отчет.

Наблюдение на бюджетите на Правосъдието и на МВР

Гражданско наблюдение в полицията, в момента е замразено. Основно засяга спазването на правата на гражданите при полицейско задържане.

Също Court Watch – интересна методика за наблюдение на съдилищата – дава знание за прозрачността в този сектор. Замразен е, но може да се раздвижи.

Антоанета Цонева – Институт за развитие на публичната среда (ИРПС)

Участие в няколко инициативи. Дигитално добре представени. Няколко сайта, насочени към образование на избирателите и наблюдение на изборния процес.

В началото на 2012 старт на интернет проекта – Отворен парламент, насочен изцяло към българския парламент. Да се използва този инструмент така, че да отразява работата на парламента като използва и екстракта по автоматичен начин данни от страницата на парламента, а там където това не е възможно да прави застъпничество пред парламента данните да бъдат представени във формат и вид, така че това да става чрез вторична обработка на данни без голяма човешка намеса.

В сайта има блог, в който по темата за отворените данни, за data journalism, се представят на българската общественост най-новите практики. По-тясната тема е „данните и изборите“. Представена е OGP, има интервюта, преводи.

Друго, което има отношение към срещата. Намеса в начина, по който са направени два електронни публични регистъра. Убеждаване на администрациите, които ги разработват да представят информацията в отворени формати – Информационната система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН) и Регистъра за даренията на политическите партии.

Милена Недева – НПО Линкс, от месец външен експерт за връзка с НПО, бизнеса по ПОУ към секретаря на Съвета за развитие на МС (координатор на ПОУ)

Работа по „Интегритета“ на публичните власти, която кореспондира с отвореното управление. Не е служител в администрацията на МС, а външен експерт. От месец отговаря за връзки с НПО, бизнес и други заинтересовани страни, както на местно ниво, така и на международно за ПОУ. В МС няма звено или човек, с изключение на Румяна Бъчварова, който да се занимава с ПОУ от страна на администрацията.

Стефан Ангелов – ПДИ

Юрист в ПДИ. Следи мрежите и отразяването на събитията в рамките на ПОУ, основно в международен план.

Ралица Кацарска – координатор, ПДИ

Фани Давидова – юрист, ПДИ

Правният екип на ПДИ се занимава с много практична част, която отразява реалното ниво на развитие на отвореното управление, не в частта с електронните услуги, а в активното публикуване на документи и данни, отразяващи дейността на публичните институции – по ЗДОИ или по специални закони, които изискват публикуването на определени категории информация.

Наблюдението, което ПДИ извърши на публичните регистри и проверката на онлайн достъпните към момента регистри.

Дарина Палова – юрист, ПДИ

Участвала в екипа на ПДИ по преглед на законодателството за публичните регистри и в проучването на ПДИ за публичните регистри онлайн. Желание за по-широко запознаване с темата.

Ирена Бонева – Фондация за реформа в местното самоуправление (ФРМС)

През годините доста инициативи във връзка с открито, прозрачно управление. Една от първите организации, които стартират прилагането на one-stop shop approach в българските общини със съдействието на американски експерти. В редица общини – създадени центрове за информация и обслужване на гражданите. Паралелно с това – унифициране на услугите, предоставяни от общинските власти.

Обслужването вече се предоставя и на ниво област. Това е и следваща стъпка в процеса по създаване на електронно правителство.

Прилагане на 12те принципа на добро управление на местно ниво – разработена методология за прилагането по поръчка на Омбудсмана на РБългария.

В момента – мониторинг на предоставянето на услуги от публичните власти.

ФРМС беше оператор на Норвежкия фонд за подпомагане на НПО в предишния програмен период и по специално проекти свързани с прозрачност и отчетност. Информация за подкрепените организации: <http://ngofund.flgr.bg/>.

Светла Костадинова – Институт за пазарна икономика (ИПИ)

Настояваме за публикуването на информация, но не сме имали насочени усилия, които да водят към определена структура. Наблюдение на

бюджетите – опитваме се да обясним данните. Публикуването на данни е първата стъпка, но то трябва да бъде разбираемо.

Качеството на данните и отварянето им помага на организации като ИПИ да си вършим по-бързо работата. Колкото повече задълбочаваме анализа в определени теми, се открива необходимост от повече публикуване.

Натиск за публикуване чрез участие в неформални срещи и публични становища.

Февруари 2012 – подадено становище по националния план за действие (НПД). Повечето неща не са включени или са на първа степен на това, което сме предложили.

Интересът към ИПОУ е продиктуван от това, че е част от работата на ИПИ.

Невен Дилков – член на УС на ПДИ, управител на Нетера

Желание за повишаване на познаването по темата и партньорство, ако е възможно.

2. Кратко представяне на актуалните развития на ИПОУ.

Гергана Жулева, ПДИ представи накратко историята на инициативата

ПДИ е в основата на присъединяването на България към ИПОУ

Февруари 2011 Сандра Коливър от OSJI се обърна към ПДИ - дали бихме препоръчали правителството, или хора от правителството да бъдат поканени да се включат за инициативата. Тогава на Барак Обама и Дилма Русев. ПДИ препоръча правителството за отварянето на вътрешната правна система в Интернет и обещанията за повече прозрачност.

България се присъедини през септември 2011, обещавайки да приеме план за действие.

Повечето от присъстващите на срещата организации са били консултирани. Румяна Бъчварова сама се занимава с всичко това.

Консултирани са тристранния съвет, националното сдружение на общините, може би бизнеса.

ПДИ също изпрати своите препоръки, годишния доклад.

Не беше широко разгласено на бълг. публика, че има такава инициатива и че БГ се присъединява към нея. Нямахме обсъждане към кои от 4-те приоритета да се фокусира националният план за действие.

Април 2012 – националният план за действие бе представен на първата среща в рамките на ИПОУ в Бразилия. Гергана Жулева бе поканена да коментира националният план.

През юли 2012 бе приет оперативен план с конкретни мерки, отговорни министерства и дати за изпълнението им. Това направи добро впечатление на участниците в ПОУ.

Виждането на ПДИ за избора на мерките и на оперативния план са отразени в статии, публикувани и разпространени в блога и в Информационния бюлетин на ПДИ.

ЗДОИ е 33 мярка в оперативния план от юли 2012 г. Не трябва да е отделно от всичко останало, защото регулаторните механизми, свързани с откритостта и прозрачността на управлението в България, както и в много други страни, са в закона за достъп до информация.

Отделно в България като член на ЕС, също чрез ЗДОИ, е транспонирана Директивата за повторно използване на информация от обществения сектор.

Тече обсъждане на изменения на Директивата за повторно използване на информация от обществения сектор (Re-use Directive).

Измененията са свързани главно с:

- Разширяване на задължените субекти - държавните органи, както и архивите, библиотеките и музеите. Става въпрос за информация изцяло от обществено значение и безусловно публична. Не става въпрос за лични данни или информация, свързана с националната сигурност при спазване на авторско право.
- Задължение за публикуване в машиночитаеми формати
- Създаването на контролен и наблюдаващ орган за публикуването на тази информация в Интернет.
- Цената – само материалният носител ще се калкулира. Голяма крачка напред
- Задължение за описание на информационните масиви и бази данни

Предложенията са свързани с развитието на пазара на информационни продукти.

В момента по отношение на правната рамка, освен законите за достъп, които създават задължение за активно публикуване онлайн, трябва да имаме предвид и Директивата за повторно използване на ИОС за страните членки на ЕС и участващи в ПОУ, както и предложенията на ЕК за изменение на Директивата.

Миналата година ПДИ направи преглед на публичните регистри от тази гледна точка, включително какви са форматите на тези публични регистри. Прегледът по регистри, институции и законодателство както и статистиката може да бъдат разгледани в портала PublicRegisters.info.

Относно ПОУ, 8 държави учредиха инициативата като поканиха всички останали да се присъединят като приемат Декларацията за принципите на ОУ. ПДИ се стреми да превежда по-важните документи на ПОУ и поддържа специална секция в страницата си.

Сега страните, присъединили се са 57, приели са декларацията и принципите, приели са национални планове за действие. Участието на НПО и бизнеса в приемането на националните планове за действие е заложено в самата инициатива – партньорството. В различните страни се създават различни форми за такова партньорство. Това е един отворен процес. Смятам че ако имаме някаква институционализирана форма на партньорство с Правителството по отношение на ПОУ би могло да се постигне и изменение на НОП, това за което говори Иванка.

Самата ИПОУ се ръководи от Управителен съвет, в който са представени държавите членки и НПО. Такава равнопоставеност в партньорството се изразява и в председателството на УС – то е на ротационен принцип. Представители на две държави и на една НПО. В момента от НПО е Уорън Крафчик - International Budget Partnership.

Членовете могат да се видят на страницата на ПОУ.

Бюджетът в момента е 1,490 млн., който се набира от правителствата и от големи донори, включително и Отворено общество. Всичко това е публикувано.

Има support unit, която се състои от трима човека. В момента се набират още хора. Те подsigуряват работата на УС, организацията на международни събития, финансовото отчитане.

Предполага се, че държавите ще изявяват желание да организират срещи, каквато беше и тази в Дубровник. Там участваха и НПОта.

Предстои формирането на Независим експертен панел, който ще се състои от 8 човека - 3ма съветници и петима технически и политически експерти с двегодишен мандат и с възможност за продължаване с още една година.

Този експертен съвет ще работи с национални експерти от неправителствени организации. Тук е мястото на една неформална коалиция, или мрежа от организации, които могат да наблюдават различните мерки, предвидени в оперативния план.

От една страна е участието в развитието на този оперативен план, от друга страна е наблюдението на това, което се прави от държавните органи по неговото изпълнение.

Държавата трябва да представи доклад как си е изпълнила оперативния план. Това би трябвало да е към юли 2013.

Всички становища са качени на страницата за обществени консултации на правителството. Публикуван е и доклад за оценка на становищата.

Становището и участието на ИПИ е важно, защото едно от избраните от БГ правителство направление е финансовата прозрачност, включително и на второстепенните разпоредители с бюджетни средства.

ПДИ всяка година прави оценка на това какво се публикува на интернет страниците на органите на изпълнителната власт, включително и на

общините. Онлайн публикуването на бюджетите и финансовите отчети е все още много слабо.

3. Възможни форми за партньорство между НПО и партньорство с правителството?

Гергана Жулева предложи следните неща за обсъждане:

1. В каква форма да се осъществява сътрудничеството по оперативния план. Сега има един координатор за връзка с заинтересованите. Има различни форми на сътрудничество. В Хърватско са направили обществен съвет, в който участват НПО и представители на правителството по ПОУ. В БГ много министерства са отговорни за изпълнението на мерките. Оперативният план е добре направен – със срокове. Но липсва институционализирана форма на сътрудничество. Смятат те ли, че ние можем да предложим някаква такава форма?
2. По отношение на мониторинга на изпълнението – организацията представени тук и не само могат да наблюдават различни мерки включени в Оперативния План(ОП) (ИПИ бюджетите, ФРМС общините за електронните услуги, ПДИ активната прозрачност). Бихме могли да координираме своите действията, да излизаме с общи становища или препоръки?

3. Дискусия

Светла Костадинова: посочените срокове в оперативния план са общи. Трудно се търси отговорност. Как да се предлагат допълнителни неща като не се знае какво се случва.

Гергана Жулева: да предложим да се направи такъв съвет: Граждански съвет по OGP и който желае да участва.

Не се знае какви са финансите на правителството да осигури хора, които да отговарят за това. Но след като правителството се включва в подобна инициатива, трябва да се осигуряват действията. Биха могли да търсят финансиране по различни начини, както правят другите правителства.

Що се отнася до мониторинга, всички събрали се организации го правят, кандидатстват и имат средства за това по други проекти.

Въпросът е как да се институционализира връзката между правителството и бизнеса, организациите, които желаят да участват да наблюдават.

Иванка Иванова: това, което прави инициативата „sexu” е различната география. ПОУ рисува нова география, в която БГ е по-скоро маргинална, отколкото доминиращата връзка САЩ – Бразилия. Тихоокеанския регион се оформя като новото Средиземно море. Самият факт, че сме вътре в инициативата е важен и е много полезно да държим връзка.

На национално ниво е блестящ Policy Tool. Това е допълнителен механизъм за настояване. В сектора, в който работя няма международни стандарти, няма *аки комунитер*, не може да се правят предложения въз основа на солидна правна рамка и от тази гледна точка ангажимента на правителството към ИПОУ е отличен инструмент и трябва да търсим начин да му се оптимизира ефекта и по отношение на това, което всяка една от организациите предлага и по отношение на работата на правителството. Предстои отчет.

Има място да мислим за една чисто доброволна инициатива, в която ние да се ангажираме помежду си да обменяме информация, която смятаме, че засяга целите на инициативата, резултати от наши проекти и тепърва кандидатствания, публикации.

Това да рефлектира върху правителството чрез едно общо наше предложение да има консултативен орган, който да бъде създаден консултативен орган с решение на Министерски съвет.

Гергана Жулева: в Съветите, създадени към МС, доколкото знам, не се допускат външни хора.

Иванка Иванова: да се търси друга форма.

Стефан Ангелов: в самата ИПОУ е предвидена оценяваща роля на НПО.

Гергана Жулева: оценката не е работа само на правителството. Затова и УС на ИПОУ са добър модел как да се направи това – да има представители на НПО и представители на правителството.

Милена Недева: има идея да се прави конференция в България.

Бихме могли да поканим БЦНП, Форум „Гражданско участие“.

Гергана Жулева: ПДИ може винаги да предостави помещението, за да се събират организациите веднъж месечно да обсъждат развитията. Но искаме да поискаме институционализиране на отношенията на НПО, бизнеса и правителството.

За отчета на правителството ще бъде добре, тъй като това е един от елементите на отчета – участие на НПО.

Фани Давидова: всяко от посочените министерства би трябвало да има определен отговорен служител по изпълнение на мерките.

Светла Костадинова: планът трябва да е по-конкретен, за да знаем и организациите какво точно да правим.

Има различни формати за участие. Може ние да направим този съвет и да поканим правителството в лицето на Румяна Бъчварова да участва.

Планът съдържа хоризонтални мерки в различни области.

Гергана Жулева: наистина има различни форми на участие. Ако няма желание от страна на правителството, НПО можем да направим неформална коалиция и да излизаме с декларации.

Светла Костадинова: трябва да е лесно, бързо и да не затормозява организациите.

Гергана Жулева: ПДИ досега каквото е правила– на доброволни начала.

Стефан Ангелов: целите на други програми, различни от ПОУ, се вкарват в оперативните планове. Проблем, който споделят и от други държави.

Гергана Жулева: по време на конференцията на ПДИ 15-16 юни 2012, имаше цял панел за ПОУ. Колегите от други държави споделиха, че при тях е същото, с малки изключения на съгласуваност между правителството и НПО.

В България има много организации, които са изпълнявали проекти за прозрачност, не значи, че имат интерес да се включат в ПОУ.

ПДИ ще изпрати протокола на участниците. Ще напишем едно писмо с предложение до правителството.

Антоанета Цонева: участието в мрежа би било интересно, ако има изяснени приоритети от хората, които са в мрежата, за да може да се настоява пред правителството едно или друго нещо да стане, включително, ако този план се допълва. Следващите консултации да се организират приоритетно около определени области. Правителството е направило, каквото е могло.

Включило нещо от програмите на министерствата. Много неща без ясен фокус.

Фани Давидова: приоритетите се определят от участниците. За ИПИ това би било бюджетната прозрачност, за ПДИ – активното публикуване.

Антоанета Цонева: на това равнище може да се реши какво ние очакваме. Да се работи за средата.

Гергана Жулева: ПОУ има 4 приоритетни области, в които правителствата трябва да поемат определени ангажименти. Правителството вече е направило оценка на средата и има оперативен план. Поело ангажимент в рамките на международна инициатива.

Антоанета Цонева: ако ще се прави мрежа, коалиция или група за застъпничество, трябва да има ясни приоритети. Ако се измислят механизми как да се достигне до тези приоритети преди да пишем на правителството за нашите намерения, подкрепям.

Гергана Жулева: всеки има приоритет, който се изразява в мисията на организацията.

Светла Костадинова: по-структурирано, по-конкретни неща във всяка една точка, като всеки може да формулира тези точки по областите, в които е експертна. ИПИ ще формулира по-конкретни неща в областите, в които работи.

Гергана Жулева: ПДИ ще участва в изменение на ЗДОИ.

Невен Дилков: много от нещата не са ясно дефинирани. Това дава голяма възможност за участие. Да се създаде диалог.

Стефан Ангелов: с оперативния план държавата поема международни ангажименти за вътрешно собствено регулиране, за които после дължи сметка. И НПО участват в оценката на изпълнението.

Гергана Жулева: разликата между наблюдението на това как се изпълняват други оперативни планове и този план е, че ИПОУ дава възможност на всеки да участва във всеки етап от развитието. Да напишем едно писмо, с което да поискаме да се създаде консултативно звено, към което да задаваме въпросите си и да даваме предложения.

Светла Костадинова: има опасност да влезем в дупката на институционализирането. Може да не работи.

Стефан Ангелов: НПО, които участват в наблюдението могат да кажат, че това не работи.

Гергана Жулева: ПОУ предвижда изключване на страните. След три години, ако не изпълняват ангажиментите си, могат да бъдат изключени.

Милена Недева: американците правят смесени екипи за дискусия по отделните ангажименти. Ще попита кои са хората от съответните министерства, натоварени да отговарят по съответните ангажименти.

Гергана Жулева: да си направим засега неформална коалиция и да си разменяме електронно информация.

Невен Дилков: добра е идеята да има отделни групи по различните теми. Ще подготви предложения по отношение на аутсорсинг-а на комуникациите.

4. Дискусията приключи със следните ангажименти

Протоколът ще бъде изпратен на участниците, за да дадат бележки.

При възможност за следваща среща да бъдат поканени и други заинтересовани лица.